

IZVJEŠTAJ O SIMPOZIJU ZA PROFESORE TEOLOGIJE

29—30. OŽUJKA 1978.

Od 29. do 30. ožujka održan je u nadbiskupskoj bogosloviji u Sarajevu simpozij profesora visokih bogoslovnih škola koji organizira Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Okvirna tema za ovaj simpozij bila je određena već na prošlogodišnjem simpoziju profesora teologije u Đakovu. Glasila je: »Struktura i programi teološkog studija«. Radni sastanak počeo je euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi. Slavlje je vodio sarajevski nadbiskup i metropolit dr Marko Jozinović.

Rad simpozija otvorio je i prisutne pozdravio domaćin, rektor dr Mate Zovkić. Radu je predsjedavao dr Marijan Valković umjesto dra Tomislava Ivančića koji je tajnik tog simpozija, ali zbog bolesti nije mogao doći u Sarajevo. Prvo predavanje održao je dr Marijan Bišćup s temom *Teološki studij kroz povijest Crkve*. Predavanje je poslužilo kao podloga za daljnji rad. Predavač je ukratko iznio podatke o vremenu nastanka crkvenih učilišta i njihovim predmetima, a napose se osvrnuo na naše krajeve. Drugo je predavanje imao dr Ivan Macan o temi *Struktura i program današnjeg teološkog studija*. Obradio je novije smjernice crkvenog učiteljstva te uspoređivao broj sati iz pojedinih predmeta na osam bogoslovnih škola. Učinio je izvrstan pregled tjednih sati filozofsko-teoloških disciplina na našim i nekim inozemnim teološkim školama. O tom pregledu sudionici su raspravljali i nadopunjavali ga svojim primjedbama na osnovi iskustva sa svojim vlastitim bogoslovnim učilištima. Dr Macan je *Pregled* umnožio i svim ga sudionicima podijelio.

Prvi dan poslije podne održao je predavanje dr Bonaventura Duda. Tema njegova predavanja bijaše *Misterij Krista i povijest spasenja* kao uvodni tečaj i kao središnja i transcendentna tema cjelokupnog filozofsko-teološkog studija i pojedinih teoloških disciplina. Predavač je umnožio skicu svojeg predavanja tako da su sudionici mogli lakše pratiti njegovo predavanje. Dr Bonaventura Duda razradio je u predavanju pozitivne smjernice crkvenog učiteljstva, dao sintezu pisanih radova o tom pitanju i pružio prisutnicima svoje osobno osmogodišnje iskustvo u predavanju tog predmeta na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Nakon njegova predavanja razvila se diskusija u kojoj su prisutnici iznijeli svoja osobna iskustva.

Poslije diskusije sudionici simpozija radili su u odjelitim radnim grupama (filozofija, moral, povijest i »ostali«). Velik dio sudionika ostao je i dalje na diskusiji koja se nastavila u velikoj dvorani.

Drugi dan prije podne iznio je prisutnicima priopćenje o *Dopisnoj teologiji* dr Jerko Fućak. Govorio je na temelju svojih pohoda po Evropi (Frankfurt, Beč, Würzburg, Pariz, Düsseldorf, Freiburg i centar »Ut unum sint«) i iskustava koja je imao na tom obilasku. Donio je sa sobom materijale dopisnih teologija koje već uspješno rade u navedenim evropskim gradovima. Neki su takvi kursevi odnosno dopisne škole započele već za II. svjetskog rata, kao na primjer Dopisna teologija u Beču, a neke su nekako i u nas prisutne, kao ona iz Frankfurta, jer je njezine materijale (»Kurs für Fernstehende«) u nas preveo na hrvatski Pavić i objavio pod naslovom »Naša vjera«. Na području dopisnih škola ima već vrlo razrađenih programa; ima kurseva za početnike, za napredne, za laičke katehete i tako dalje. Predavač je na kraju predložio sudionicima na razmišljanje da li bi se i u nas moglo početi s takvim dopisnim teološkim kursovima.

Poslije podne dani su izvještaji rada radnih grupa. Radile su četiri radne grupe: filozofska, moralna, povijesna i grupa u koju su ušli svi ostali. U filozofskoj grupi sudionici su najviše raspravljali o tome kako predavati *teodiceju* i što se pod njome razumijeva. Grupu je vodio dr Vjekoslav Bajsić. U radnoj grupi moralista sudionici su raspravljali o broju sati moralke, o raspodjeli građe, o tome kako treba napraviti unutarnji direktorij za moralnu teologiju i nacrt moralne teologije sa suvremenom literaturom. Grupu je vodio dr Marijan Valković. Radnu grupu povjesničara vodio je dr Krunoslav Draganović. U njoj su sudionici raspravljali o potrebi da se prirede skripta za studente, da se izda priručnik nacionalne crkvene povijesti, da bi trebalo prikupiti informacije o postojećim vrelima i objavio barem neke neobjavljene izvore kako bi studenti mogli raditi seminarske radnje. Četvrtu radnu grupu vodio je dr B. Duda. To je zapravo bila grupa koja je raspravljala o različnim temama, osobito o temi dra B. Duda. U diskusiji su se osobito istakli dr Ivan Fuček i dr Lucić koji takav uvodni traktat predaju na svojim bogoslovijama. Fuček je podržao Dudin prijedlog da teme uvodnog kursa budu one što ih obrađuje Karl Rahner u svojoj knjizi »Grundkurs des Glaubens« i u drugim svojim srodnim radovima. Istakao je da se posavjetovao i s drugim predavačima tog predmeta i u inozemstvu i da svi oni još tragaju za materijalnim i formalnim objektom traktata. Iznio je i reakciju nekih studenata na taj traktat: doživjeli su ga kao središnju viziju studija i zvanja na početku teologije, ali su se poslije razočarali kad su vidjeli da se drugi predmeti ne uklapaju u tu viziju. Lucić je postavio pitanje da li se radi o novom predmetu ili o radikalnoj preradi svih predmeta u svjetlu aspekta misterija Krista i povijesti spasenja. Bio je samokritičan. Upozorio je na to kako profesori rado stvaraju novi predmet umjesto da nešto bitno mijenjaju u dosadašnjim predmetima. Požalio je što predavači premalo skreću pažnju na probleme naših studenata. U okviru toga mr. Babić je primijetio da sadašnja Crkva troši previše vremena i previše energije na nebitne stvari dok stvarnim ljudima ovoga vremena kao da ona nema što reći i što poručiti. Naši su studenti djeca svojeg vremena. S tim mi malo računamo. Na Zovkićevo pitanje ocu Dudi, kako njegovi studenti doživljavaju uvodni kurs, Duda je odgovorio da se studenti žale što sjemenišni život ne odgovara u svemu iznošenim postavkama, osobito se žale na mrt-

vilo svagdanje liturgije. Poslije diskusije sudionici te grupe izrazili su želju da se napiše uvodni traktat kako bi se i drugi profesori mogli na nj osvrnati. Dr F. Josipović je predlagao da netko priredi smjernice za povezivanje drugih predmeta s ovim Uvodnim traktatom. Dr Pšeničnjak je predložio da pojedini profesori iznesu kako se njihov predmet uklapa u misterij Krista ili kako on raste iz njega ili kako teži prema njemu. Slično je predlagao i Duda. Šimunović je izrazio želju da se pojedini predmeti razrade interdisciplinarno te da netko od akademskih vlasti pregleda što koji profesor predaje, jer neki ne prate svoju struku. Dr Blažević je istaknuo potrebu veće povezanosti među bogoslovnim školama.

U završnom dijelu plenarne diskusije, što su voditelji radnih grupa ukratko izvjestili plenum o radu svojih grupa, Duda je predložio da se odredi u diskusiji već sada tema slijedećeg simpozija koji bi se imao održati slijedeće godine. Bilo je predloženo više tema: Uvodni traktat u teologiju (Grundkurs), Uvodni traktat i još dva glavna predmeta, povišenost i teologija, Predmeti na teologiji raspravljani u duhu Ratio fundamentalis.

Sudionici simpozija odlučili su da pojedini profesori obrade svoje glavne predmete i da obradu iznesu na slijedećem simpoziju.

Prisutnici su predložili da se idući simpozij profesora teologije održi u Splitu slijedeće godine i to u splitskoj bogosloviji. Sudionici simpozija nisu mogli dobiti jamstvo od dra Kusića za održavanje takva simpozija u Splitu, budući da se mora pitati za odobrenje poglavarstvo. Ne primi li ih Split, prisutnici su zamolili profesore iz Rijeke da ih ugoste oni. Profesori iz Rijeke su na to pristali.

Redigirao Adalbert Rebić